

Vì sao người dân khắp thế giới đổ xô đi mua giấy vệ sinh để phòng virus corona?

Trong bối cảnh toàn thế giới lo ngại virus corona, giấy vệ sinh bất ngờ trở thành mặt hàng được săn lùng đến "cháy hàng". Các kệ hàng trống trơn ở khắp các nước Mỹ, Nhật, Australia đến Singapore, Hồng Kông, Italy. Lý do vì sao?

Con cuồng mua sắm đồ đạc để tích trữ, phòng dịch COVID-19 đã khiến mọi người vơ vét giấy vệ sinh và mọi sản phẩm liên quan như giấy ăn, giấy lau tay.

Tại Nhật, nhà chức trách phải cố gắng dập tắt tin đồn gây khan hàng giấy vệ sinh. "Người dân không cần phải tích trữ giấy toilet vì nguồn cung của mặt hàng này ở trong nước hiện tại rất dồi dào và 98% được sản xuất nội địa, không liên quan gì đến Trung Quốc", Hiệp hội Sản xuất Giấy Nhật Bản khẳng định.

Tại nhà vệ sinh công cộng ở Nhật, giấy vệ sinh đã được khóa cửa hơn để phòng trộm, thậm chí một số nhà vệ sinh đóng cửa.

"Dùng khóa xe đạp để khóa một cuộn giấy vệ sinh giá 50 yên (10.000 đồng). Ở một đất nước mà đôi khi xe đạp cũng không cần phải khóa, chúng ta là con người hay là thú dữ? Khách nước ngoài sẽ nghĩ gì về chúng ta nếu họ đến dự Olympic Tokyo vào tháng 7?", một người sử dụng mạng xã hội Nhật Bản viết.

Bất chấp các nỗ lực trấn an, cơn sốt giấy vệ sinh lan ra toàn cầu. Ở Úc, dù nhà sản xuất khẳng định không thiếu hàng, người dân vẫn vét sạch các kệ giấy vệ sinh khiến nhiều siêu thị lớn phải ra quy định giới hạn số bịch giấy vệ sinh mà khách hàng được mua một lần.

Hôm 4/3, một cuộc tranh giành mua giấy toilet xảy ra ở siêu thị Woolworths tại Westfield, Parramatta, bang New South Wales. Một người mua hàng dùng dao đe dọa người mua khác khiến cảnh sát phải tới giải quyết.

Ở Hồng Kông, một số kẻ cướp đã chặn cướp một lái xe tải chở hàng và cướp đi hàng trăm cuộn giấy toilet trong bối cảnh các siêu thị của đây thiếu hàng.

Ở Hawaii, Mỹ, các siêu thị vất vả bổ sung nguồn hàng để đáp ứng nhu cầu mua giấy vệ sinh. Hàng dài người xếp hàng đến tận cửa kho. Ở Singapore, người dân tích trữ nhiều mặt hàng nhu yếu phẩm, trong đó giấy vệ sinh là không thể thiếu.

Tại Italy, các kệ bày giấy vệ sinh cũng không còn một bịch nào. Việc người dân đổ xô đi mua giấy vệ sinh trở thành phong trào với hashtag "khủng hoảng giấy vệ sinh", "khan hiếm giấy vệ sinh" trên mạng xã hội của nhiều nước.

"Chúng tôi đang cố trấn an người dân rằng việc vét sạch các kệ hàng giấy vệ sinh là không cần thiết và không hợp lý vào thời điểm này", Brendan Murphy, quan chức cấp cao về y tế của Australia, phát biểu trước Quốc hội hôm 4/3.

Các chuyên gia tâm lý tiêu dùng cho biết các tin tức đồn dập từ mạng xã hội và báo chí làm bùng phát "tâm lý bầy đàn phi lý". Ở nhiều nước, xuất hiện tin đồn rằng nguyên liệu để làm giấy vệ sinh, giấy ăn được chuyển sang sản xuất khẩu trang khiến người dân đổ xô tích trữ giấy vệ sinh.

"Điều bạn cần phải nhớ là khi 50 bịch giấy vệ sinh biến mất khỏi kệ hàng thì bạn sẽ thực sự chú ý đến nó vì vốn nó chiếm rất nhiều chỗ. Nó gây chú ý hơn là 50 hộp đậu Hà Lan hoặc 50 chai nước rửa tay đã được mua", Giáo sư Debra Grace của Đại học Griffith, nói với BBC.

Một giải thích khác cho hiện tượng này là FOMO - hội chứng lo sợ bỏ lỡ cơ hội.

"Họ nghĩ nếu người này mua chúng, hàng xóm của tôi mua chúng, nhiều người cùng mua chúng thì tôi cũng cần mua chúng", Nitika Garg, nhà nghiên cứu hành vi tiêu dùng tại Đại học New South Wales, nói.

Một số chuyên gia tâm lý tiêu dùng khác cho biết cơn sốt giấy vệ sinh cũng phản ánh nhu cầu duy trì lối sống hiện đại của con người ngày nay.

"Chúng ta không quen với việc thiếu thốn và khan hiếm, chúng ta quen với việc có quyền lựa chọn những thứ chúng ta muốn, khi chúng ta cần. Việc vội vàng tích trữ giấy vệ sinh cho thấy nhu cầu tinh thần của chúng ta cho lối sống đó", Rohan Miller, chuyên gia của Đại học Sydney, cho hay.

"Tôi nghĩ khi mọi người muốn đảm bảo họ vẫn được sống thoải mái nếu họ và gia đình bị cô lập trong một thời gian dài. Giấy vệ sinh không thực sự quan trọng, nó không phải nhu yếu phẩm để sinh tồn so với thức ăn, nước uống, nhưng nó đảm bảo một cuộc sống cơ bản", ông Miller nói thêm.

Justin Wolfers, giáo sư về kinh tế và chính sách công của Đại học Michigan, Mỹ, nói rằng "ngay cả khi bạn không sợ dịch bệnh thì bạn lại sợ rằng những người khác hoảng loạn và họ tích trữ, và bạn thì không muốn bị thiếu giấy".

"Cuộc tranh giành giấy toilet về bản chất cũng như cuộc tranh giành trong ngân hàng, thực sự là một cuộc chạy đua. Khi chúng ta đua, chúng ta cần được hỗ trợ và cần lập Chiến lược Dự trữ Giấy vệ sinh", ông Wolfers có ý châm biếm khi so sánh.

"Chiến lược Dự trữ Giấy vệ sinh sẽ loại bỏ các ưu đãi để dự trữ, nó đảm bảo rằng kể cả khi nhìn thấy những người khác vơ vét giấy bạn cũng không cần phải chạy đua với họ. Và bạn có thể yên tâm, bạn vẫn có đủ giấy để chùi", Wolfers nói.

Vũ Hà

Tham khảo SCMP, New York Post

FOMO = fear of missing out,